Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Asiantuntijalausunto

5.6.2025

VN/13/2025
VN/13/2025-TEM-59

Talousvaliokunta

Työ- ja elinkeinoministeriön asiantuntijalausunto: Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto kattavasta EU:n keinovalikoimasta turvallista ja kestävää verkkokauppaa varten, E 38/2025 vp

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto ja toteaa asiasta seuraavaa:

Tiedonannon tausta ja tavoite

Asian taustalla on viime aikoina voimakkaasti kasvanut verkkokauppatilausten määrä suoraan kuluttajille EU-alueelle. Komissio antoi 5.2.2025 tiedonannon kattavasta EU:n keinovalikoimasta turvallista ja kestävää verkkokauppaa varten (COM(2025) 37 final).

Tiedonannon mukaan voimakkaasti kasvava vaarallisten, väärennettyjen ja muutoin vaatimustenvastaisten tuotteiden tuonti vaarantaa kuluttajien turvallisuuden, ruokkii epäreilua kilpailua ja kuormittaa ympäristöä ja viranomaisia kestämättömällä tavalla. Tiedonannossa esitetään toimenpiteitä, joiden tavoitteena on varmistaa, että tuontituotteet, jotka toimitetaan verkkokaupoista suoraan kuluttajille, ovat EU:n sääntöjen mukaisia ja että kaupankäynnissä noudatetaan hyvää kauppatapaa.

Tiedonannossa esiin nostetut ongelmat koskettavat koko Euroopan unionia ja näin myös Suomea. EU:ssa on puututtu viime vuosina usein eri sääntelytoimin verkkokauppaan liittyviin huoliin ja sääntelyä on kehitetty vaiheittain. Kansallisesti vastuu aiheeseen liittyvästä sääntelystä ja sen toimeenpanosta jakautuu useiden eri ministeriöiden ja hallinnonalojen välillä.

Tiedonannon keskeinen sisältö

Komissio esittelee tiedonannossa kokonaisvaltaisen lähestymistapansa verkkokaupan haasteisiin. Komission lähestymistavassa hyödynnetään lainsäädännön, viranomaisvalvonnan, digitalisaation, tietoisuuden lisäämisen ja dialogin keinoja. Lainsäädännön osalta tiedonannossa nostetaan esiin unionin tullireformi ja mahdollinen lainsäädäntötoimi, jolla elinkeinonharjoittajalta perittäisiin käsittelymaksu verkkokaupan kautta suoraan kuluttajalle toimitetusta tuontituotteesta. Lisäksi komissio nostaa esiin mm. ekosuunnitteluun, tuottajavastuuseen ja kiertotalouteen liittyviä säädösehdotuksia.

Viranomaisvalvonnan osalta tiedonannossa tähdennetään erityisesti EU:n laajuisen viranomaisverkoston tärkeyttä ja koordinoituja valvontatoimia. Komissio korostaa EU:n kattavan sääntelykehyksen hyödyntämistä kaikilta osin sekä toiminnan koordinointia tulliviranomaisten, markkinavalvontaviranomaisten ja muiden viranomaisten kesken. Lisäksi esiin nostetaan komission omat toimivaltuudet digipalvelusäädöksen valvonnassa.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address** Työ- ja elinkeinoministeriö	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
PL 32 00023 Valtioneuvosto	Aleksanterinkatu 4 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 1606 2160 +358 9 1606 2160	kirjaamo.tem@gov.fi www.tem.fi

Tiedonannossa myös korostetaan digitaalisten ratkaisujen asemaa verkkokaupan valvonnassa. Komissio nostaa esiin esimerkiksi digitaalisen tuotepassin hyödyntämisen, EU:n tullidatakeskuksen, viranomaisten työn tueksi kehitetyt työkalut laittomien tuotteiden havaitsemiseen sekä viranomaiskäytössä olevien tietokantojen yhdenmukaistamisen. Lisäksi tiedonannossa tuodaan esiin toimia, joilla pyritään lisäämään kuluttajien tietoisuutta verkko-ostamiseen liittyen. Myös vuoropuhelu kansainvälisten kumppanien ja tuotteiden alkuperämaiden kanssa on esillä, minkä lisäksi komissio toteaa seuraavansa EU:n ulkopuolisten maiden kauppakäytäntöjä ja puuttuvansa viipymättä hyvän kauppatavan vastaisiin käytäntöihin.

Keskeistä Suomen kannasta

Suomi suhtautuu myönteisesti tiedonannossa esitettyyn monialaiseen ja kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan ja pitää tärkeänä tehokkaiden EU-tason ratkaisujen etsimistä. Suomi tähdentää komission roolia verkkomarkkinapaikkojen tarjoajien valvontaviranomaisena sekä tulli- ja markkinavalvontaa koordinoivana tahona, minkä lisäksi olemassa olevien viranomaisverkostojen hyödyntäminen on tärkeää.

Jo tällä hetkellä EU:ssa säännellään EU:iin tuotavien tuotteiden koko elinkaarta ja määritellään asianomaisten toimijoiden velvollisuudet. Asiaan liittyvä sääntely on monilta osiltaan verrattain uutta ja voimassa olevan lainsäädännön tehokas täytäntöönpano on tärkeää. Uutta lainsäädäntöä harkittaessa on syytä kiinnittää huomiota voimassa olevan lainsäädännön kattavuuteen ja pidättäytyä päällekkäisestä sääntelystä. On lisäksi tärkeää, että EU:n markkinoilla toimivia toiminnanharjoittajia koskevaa sääntelyä sovelletaan näihin tasapuolisesti.

Suomi pitää hyvänä komission aikomusta arvioida digipalvelusäädöksen suhdetta muuhun lainsäädäntöön, kuten kuluttajansuoja- ja tuoteturvallisuuslainsäädäntöön. Suomi pitää tarpeellisena myös markkinavalvontalainsäädäntökehyksen (New Legislative Framework) uudistamista ja tuossa yhteydessä eri toimijoiden velvollisuuksien arviointia.

Erityisasiantuntija Emilia Tiuttu

Liitteet
Jakelu

Tiedoksi